www.wordlyknowledge.uz Volume: 2, Issue: 2, 2023

TARBIYA FANINI O'QITISHNING ZAMONAVIY DAVRDAGI O'ZIGA XOS JIHATLAR

Hojiyeva Nasiba Bahodirovna
Osiyo xalqaro universiteti, Pedagogika va Psixologiya kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida Tarbiya fanini o'qitishning o'quvch shaxsini tarbiyalashdagi o'rni va roli masalasi tarbiya fani misolida ko'rsatib berilgan. Shuningdek, muallifning shaxsiy xulosalari ham keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar:tarbiya, tarbiyani o'qitish metodikasi, tarbiya fani, ta'lim texnologiyalari, o'qituvchining shaxsiy va kasbi kompetensiyalari.

Tarbiya fanining asosiy vazifalari jamiyatning yuqori qonuniyati, axloqi va ma'naviy muhitini shakllantirishda o'quvchilarni tayyorlash va ularni jamiyatga samarali qo'shilishga yordam berishdir. Unda o'quvchilarni muhokama qilish va kritik fikrlashga rag'batlantirish, ularni o'z fikrlarini ifodalash va maslahat bera olishga qo'shimcha ta'sir qiladi. Tarbiya fanida amaliyotga yondashish va interaktiv ta'lim usullari, o'quvchilarni mustaqil, tafakkur qilish va o'z fikrlarini ifodalashga rag'batlantirish uchun qo'llaniladi. Uning asosiy maqsadlari o'quvchilarni o'z o'zlarini o'rganish va tahliliy fikrlashga rag'batlantirish, ularni mustaqil o'rganish va boshqalarga ta'lim bera olish qobiliyatlarini rivojlantirishni o'rgatishdir. Tarbiya fanida jamoaviy ishlash va guruh ishlashga rag'batlantirish, o'quvchilarni boshqalarga e'tibor berish, hamkorlik qilish va ijtimoiy ta'sirni oshirish qobiliyatlarini rivojlantirish uchun muhimdir. Tarbiya fanining maqsadi o'quvchilarni jamiyatga foydali fuqarolar sifatida tayyorlash, ularni o'z vazifalari, huquqlari va javobgarliklari bilan tanishish, jamiyatga qiziqish va uning yutuqlariga qiziqishni rag'batlantirish va o'quvchilarni uning madaniyatiga e'tibor qaratish va ularni erkak va qizlarimiz yuqori ma'naviyatini tashkil etishga rag'batlantirishdir. Bu hususiyatlar tarbiya fanining asosiy qobiliyatlarini va maqsadlarini ifodalaydi va o'quvchilarni jamiyat va dunyoqarashini yaxshi tushunish, qonuniyatga e'tibor qaratish, hamkorlik qilish va ijtimoiy tashkilotlarga qo'shilishga tayyorlaydi. Umumtalim o'rta talim maktablarida "Tarbiya" fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish mexanizmlarini ishlab chiqish bugungi zamonaviy ta'lim tizimining muhim masalalaridan biridir. Chunki bu fan yoshlar tafakkuri, ularning shaxsiyatini shakllantirish va tanqidiy fikrlashiga tasiri juda katta ta'sir ko'rsatadi. Bu fan yosh o'quvchilarni nazariy va amaliy muhokama qilish, tahlil qilish, maslahat bera olish va o'z fikrlarini rivojlantirishga o'rgatadi. Shuningdek,zamonaviy davrda bu fan yoshlarni quydagi qobiliyatlarini rivojlanishiga ta'sir ko'rsatmoqda. Birinchidan, tarbiya fanining darslarida o'quvchilarga o'z fikrlarini bajarish va izohlash imkoniyati beradi. Bu ularni muhokama qilish va o'z fikrlarini boshqalarga yetkazishda o'rgatadi. Ikkinchidan, tarbiya darslarida yosh o'quvchilarga mualliflik qilib yozish va fikr bildirish o'rgatiladi. Bu ularni o'z fikrlarini tizib yozish, ma'lumotlarni tahlil qilish va tasavvur qilish orqali mustaqil o'zlashtirishda yordam beradi

Ikkinchidan, tarbiya darslarida yosh o'quvchilarga mualliflik qilib yozish va fikr bildirish o'rgatiladi. Bu ularni o'z fikrlarini tizib yozish, ma'lumotlarni tahlil qilish va tasavvur qilish orqali mustaqil o'zlashtirishda yordam beradi. Uchinchidan, tarbiya darslarida yoshlar o'zgaruvchan fikrlar va muammolar bilan tanishadi. Ular muhim maqolalarni tahlil qilish va ularning pozitsiyalarini tushunish va ifodalashni o'rganish orqali yaratadigan fikrini rivojlantiradilar.Shuningdek, tarbiya fanida yosh 46 o'quvchilar munozara va tanqidni o'rganish, biror masalalarni turli tomondan qarash va qanday qilib rivojlantirish kerakligini tushunishga imkoniyat yaratiladi va interaktiv uslubiyatlari orqali o'quvchilar o'z fikrlarini qo'llab-quvvatlash va yagona muammoga jamoaviy yechimlar topishga intiladi. Tarbiya fanining yoshlar tanqidiy fikrlashga ta'siri, o'quvchilarning nazariy va amaliy muhokama qilish, fikr bildirish, munozara va

www.wordlyknowledge.uz Volume: 2, Issue: 2, 2023

izohlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Bu esa ularning tafakkur qilish va fikr ifodalash qobiliyatlarini yaxshilaydi va ularni yana o'zgaruvchan fikrlash va yaratishda qo'shadi. Tarbiya fanining yoshlar dunyoqarashiga tasiri juda katta bo'ladi, chunki yoshlar o'quvchilarni o'z insoniyatiga, jamiyatga, va dunyoqarashiga qanday nazar bilan qarashlari, qanday qarorlar qabul qilishlari va qanday xarakter va qonuniyatni shakllantirishlari aniqlanadi. Tarbiya o'quvchilarni har tomonlama rivojlantirishga yordam beradi. Bu jihatdan, ularning qaror qabul qilish, muhokama qilish, mas'uliyat qabul qilish va ijtimoiy tashkilotlarga qat'iy, adolatli va hamkorona bo'lgan munosabatlarni qurishlari o'rgatiladi. Bu esa, ularning jamiyatga moslashish va uning rivojlanishi uchun zarur bo'lgan qobiliyatlarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Tarbiya, yoshlarni ma'naviy qadriyatlar bilan ta'minlash orqali, ularni uning manfaatlari, yovuzliklari va qonuniyatiga nisbatan xavfsizroq, yaxshi fuqarolik yuzasidan shakllantirishga yordam beradi. Bu esao'z o'zlarini, jamiyatni va dunyoqarashini tushunish, qadrini tushunish va o'zgarishlarni qabul qilishni o'rganishlari rag'batlantiriladi. Tarbiya fanining yoshlar ekologik madaniyatiga tasiri juda katta va ahamiyatli. Bu fan orqali o'quvchilarga ekologik muammosizlik, tabiatni himoya qilish, ijtimoiy va shaxsiy mas'uliyat, energiya samaradorligi va qayta tiklashning muhimligi haqida tushuncha beriladi. Yosh o'quvchilarga ekologik madaniyatni qanday yashash, tabiat bilan muvozanatni qanday ta'minlash, ta'sirini minimalizatsiya qilish va tabiatni qanday qo'rqib qo'yish haqida o'rgatiladi, yoshlar o'z o'zlarini va boshqalarini qadrlashni, hurmat qilishni va muhim masalalarda o'z hisob-kitoblarini o'rgatadi. Shuningdek, tarbiya yoshlarga intellektual qobiliyatlarini va tafakkur qilishga, o'z fikrlarini ifodalashga va ularning dunyoqarashini kengaytirishga yordam beradi. Bu esa, ularning ma'naviyatini va o'zgarishni qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Barcha bu o'rsatilgan sabablarga qaraganda, tarbiya fanining yoshlar dunyoqarashiga katta va doimiy tasiri bor, chunki bu fanda o'quvchilar

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz.
2. Shavkat Mirziyoyev. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash
3. Forobiy. «Fozil odamlar shahri». - T.: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi. nashriyoti, 1993. . 184-185-b.
4. Forobiy. «Fozil odamlar shahri». - T.: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi. nashriyoti, 1993. 182-b.
5. Hojiyeva, N. (2023). METHODS OF TEACHING MOTHER TONGUE IN PRIMARY CLASSES SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASIS. Modern Science and Research, 2(9), 424-428.
6. Tursunova, Z. (2023). METHODOLOGY OF MOTHER TONGUE TEACHING IN PRIMARY SCHOOLS. Modern Science and Research, 2(9), 350-352